

Kind
er
OMBUUDSMAN
AMSTERDAM

2016
JAARBESCHOUWING

INLEIDING

2016 was het eerste volledige kalenderjaar dat ik als kinderombudsman Amsterdam functioneerde. Als kinderombudsman houd ik mij bezig met alle onderwerpen waar kinderen tegenaan lopen en in de knel kunnen komen, van passend onderwijs tot wonen en van veilig verkeer tot jeugdhulp. In deze jaarbeschouwing bespreek ik wat mij daarbij is opgevallen, steeds met verwijzingen naar de praktijk.

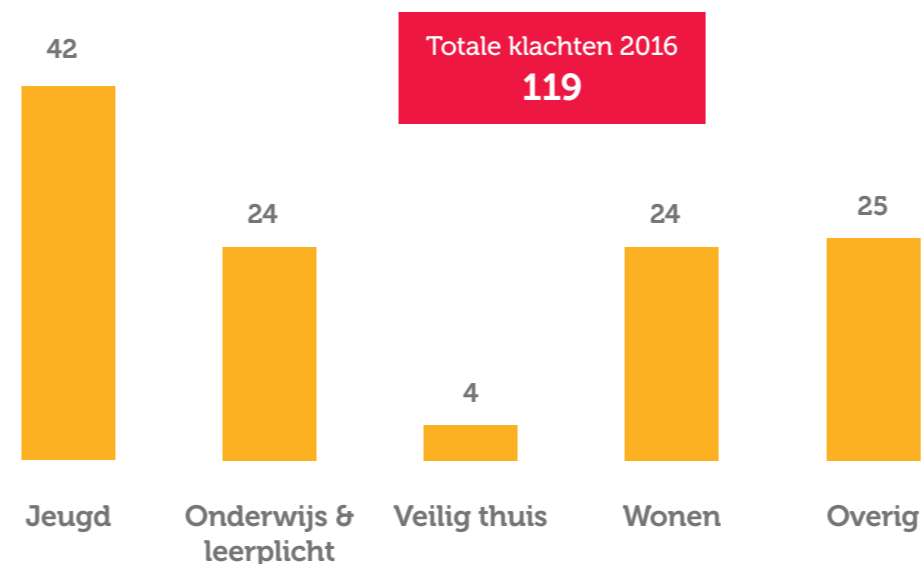
In de 2016 nam mijn bekendheid – en daarmee het aantal klachten – sterk toe. Een ontwikkeling die overigens op het moment dat ik dit schrijf nog steeds gaande is. Met het groeiende aantal klachten doe ik in toenemende mate een beroep op de medewerkers van de

Ombudsman Metropool Amsterdam, waar inmiddels een echt kinderombudsteam aan de slag is. De kinderombudsman is bereikbaar per brief, mail, Facebook en telefoon. Veel klachten komen per whatsapp binnen. Vooral kinderen zelf blijken makkelijk een appje te sturen.

Gebleken is dat het een goede keuze is geweest om mijn werk niet te beperken tot kinderen tot 18, aangezien een belangrijk deel van de klachten van kinderen samenhangt met het volwassen worden. Hoe lastig dat kan zijn wordt juist in de overgang naar 18-plus overduidelijk. Dan hebben kinderen immers een inkomen, verzekeringen en woonruimte nodig. Dat gaat niet vanzelf.

	tertiaal 1	tertiaal 2	tertiaal 3	totaal
Jeugd	10	15	17	42
Onderwijs en leerplicht	8	11	5	24
Veilig Thuis	3	1	-	4
Wonen	5	9	10	24
overig	5	5	15	25
totaal	31	41	47	119

Tabel 1.1 Ingekomen verzoeken bij de Kinderombudsman in 2016, aantallen per tertiaal

KLIK OP EEN TITEL OM DIRECT
NAAR HET HOOFDSTUK TE GAAN:

> WAT HEB IK IN 2016 GEDAAN?

> WAT IS IN 2016 OPGEVALLEN?

> DE WEG NAAR ECHTE HULP
BLIJFT LANG

> DE WEG NAAR ECHTE HULP IS
MOEIZAAM

> DWANG IS ALLEEN DWANG
ALS ER DWANG OP STAAT

> HUISVESTINGSPROBLEMATIEK
GEZINNEN

> ONDERWIJS EN WAT ER
MEE SAMENHANGT

> VOORUITBLIK OP 2017

WAT HEB IK IN 2016 GEDAAN?

In 2016 heb ik achtereenvolgens drie **rapportages** uitgebracht, waarin wordt beschreven wat ik als kinderombudsman doe en wat mij opvalt over kinderen in Amsterdam. In 2016 is meer duidelijk geworden welke rol ik als kinderombudsman in Amsterdam kan spelen, hoewel het nog steeds een functie in ontwikkeling is. Van belang is dat de gebruikelijke klachtafhandeling vaak gaat over klachten uit het verleden, terwijl voor de onmiddellijke toekomst van een kind een meer directe interventie nodig is. In de praktijk blijken gelukkig alle instanties die in Amsterdam met kinderen werken open te staan voor suggesties of zelfs mijn directe interventies.

De Ombudsman Metropool Amsterdam heeft in 2016 een nieuwe website gelanceerd. De klachten die door mij zijn behandeld, zijn ook op deze site te vinden, evenals de periodieke rapportages.

Evenals in 2015 heb ik nauw samengewerkt met de Nationale Kinderombudsvrouw en de kinder/jeugdombudsmannen van Rotterdam en Den Haag. Een aantal onderwerpen, zoals de zorg om Nederlandse kinderen van illegale ouders, hebben we samen aangepakt. In Amsterdam moet daarvoor nu snel een oplossing komen, binnen de grenzen die het Europese Hof in zijn **arrest** van 10 mei 2017 heeft gegeven.

**HOE MOET
HET VERDER?**

BEKIJK CASUS 2 18- 18+

KLIK OP EEN TITEL OM DIRECT
NAAR HET HOOFDSTUK TE GAAN:

> WAT HEB IK IN 2016 GEDAAN?

> WAT IS IN 2016 OPGEVALLEN?

> DE WEG NAAR ECHTE HULP
BLIJFT LANG

> DE WEG NAAR ECHTE HULP IS
MOEIZAAM

> DWANG IS ALLEEN DWANG
ALS ER DWANG OP STAAT

> HUISVESTINGSPROBLEMATIEK
GEZINNEN

> ONDERWIJS EN WAT ER
MEE SAMENHANGT

> VOORUITBLIK OP 2017

WAT IS IN 2016 OPGEVALLEN?

Mijn belangrijkste bevinding is dat de gemeente nog steeds sterk verkokerd werkt. Gemeentelijke diensten werken niet of moeizaam samen en het ontbreekt aan slagkracht als er echt iets geregeld moet worden. Op verschillende plekken is men bezig met maatwerkteams, maar die blijven ook beperkt tot de eigen dienst en kunnen geen beslissingen van andere diensten forceren. Dat blijkt vooral in die gevallen dat problemen in het sociaal domein samenhangen met huisvestingsproblemen, wat in Amsterdam helaas vaak het geval is. De filosofie achter de transities in het sociaal domein, dat de gemeente dicht bij de burger staat en daardoor in staat is om te zorgen voor integrale oplossingen voor complexe problematiek bij die burgers, komt daardoor in het gedrang.

De verkokering valt nog meer op als er samenwerking nodig is buiten de gemeentegrenzen. Gemeenten werken niet samen. Dat speelt regelmatig als speciale vormen van jeugdzorg nodig zijn en kinderen niet in dezelfde gemeente als hun ouders (willen) wonen. Maar ook dakloze gezinnen die elders opnieuw willen beginnen kunnen door Amsterdam niet geholpen worden. Van samenwerking in bijvoorbeeld VNG-verband is mij niet gebleken.

KLIK OP EEN TITEL OM DIRECT
NAAR HET HOOFDSTUK TE GAAN:

> WAT HEB IK IN 2016 GEDAAN?

> WAT IS IN 2016 OPGEVALLEN?

> DE WEG NAAR ECHTE HULP
BLIJFT LANG

> DE WEG NAAR ECHTE HULP IS
MOEIZAAM

> DWANG IS ALLEEN DWANG
ALS ER DWANG OP STAAT

> HUISVESTINGSPROBLEMATIEK
GEZINNEN

> ONDERWIJS EN WAT ER
MEE SAMENHANGT

> VOORUITBLIK OP 2017

DE WEG NAAR ECHTE HULP BLIJFT LANG:

Van loket naar loket

Met welk probleem een kind ook komt, het blijft opvallend dat er zoveel verschillende organisaties over moeten praten. Voor een kind is niet te begrijpen waarom hij/zij niet gewoon geholpen wordt, maar er steeds een nieuw loket komt, met bovendien steeds een nieuwe wachttijd. Waarom kan niet meteen de juiste hulp worden ingezet? Vaak is immers meteen duidelijk dat er meer aan de hand is.

Wat mij bij al dit lokethoppen opvalt, is dat er wel veel gepraat wordt, maar dat het er bij die gesprekken steeds om gaat wie de regie zal nemen. Wie de echte hulp gaat verlenen blijft daardoor lang onduidelijk.

WIE O WIE

BEKIJK CASUS 5 LOKETHOPPEN 1

BEKIJK CASUS 6 LOKETHOPPEN 2

KLIK OP EEN TITEL OM DIRECT
NAAR HET HOOFDSTUK TE GAAN:

> WAT HEB IK IN 2016 GEDAAN?

> WAT IS IN 2016 OPGEVALLEN?

> DE WEG NAAR ECHTE HULP
BLIJFT LANG

> DE WEG NAAR ECHTE HULP IS
MOEIZAAM

> DWANG IS ALLEEN DWANG
ALS ER DWANG OP STAAT

> HUISVESTINGSPROBLEMATIEK
GEZINNEN

> ONDERWIJS EN WAT ER
MEE SAMENHANGT

> VOORUITBLIK OP 2017

DE WEG NAAR ECHTE HULP BLIJFT LANG:

Focus op ouders

In de praktijk blijkt hulp voor kinderen pas te kunnen starten als de rest van het leven van deze kinderen stabiel is. Er moet dus bekend zijn wie voor ze zorgt, waar ze wonen etc. Dat zijn zaken die in de eerste plaats ouders aangaan en daardoor is er vooral veel aandacht voor de ouders. Intussen zakken de kinderen waar het om gaat verder af.

**WIE GAAT
ER VOOR
MIJ ZORGEN?**

**BEKIJK CASUS 7 ONDUIDELIJK
TOEKOMSPERSPECTIEF**

BEKIJK CASUS 8 VECHTSCHIEDING

KLIK OP EEN TITEL OM DIRECT
NAAR HET HOOFDSTUK TE GAAN:

> WAT HEB IK IN 2016 GEDAAN?

> WAT IS IN 2016 OPGEVALLEN?

> DE WEG NAAR ECHTE HULP
BLIJFT LANG

> DE WEG NAAR ECHTE HULP IS
MOEIZAAM

> DWANG IS ALLEEN DWANG
ALS ER DWANG OP STAAT

> HUISVESTINGSPROBLEMATIEK
GEZINNEN

> ONDERWIJS EN WAT ER
MEE SAMENHANGT

> VOORUITBLIK OP 2017

DE WEG NAAR ECHTE HULP IS MOEIZAAM:

Communicatie en verslaglegging

Problemen rond kinderen zijn emotioneel voor alle betrokkenen. Dat maakt dat naar elkaar luisteren soms moeilijk is. Dat geldt niet alleen voor ouders en kinderen, maar ook voor hulpverleners. Daardoor ontstaat onnodig strijd tussen hulpverleners, gecertificeerde instellingen en ouders.

Jeugdbeschermers en hulpverleners moeten hun bevindingen over een gezin vastleggen in een verslag of plan. Dat is belangrijk, het verslag is de basis voor verdere hulp. Ouders en kinderen vertellen mij vaak dat er in verslagen onjuistheden staan. Soms is dat waar, maar vaker wordt in verslagen onvoldoende onderscheid gemaakt tussen wat feitelijk is gezien en de conclusies die daaruit worden getrokken. Als ouders of kinderen het dan niet eens zijn met die conclusie, dan zijn ze het niet eens met het verslag en kan een lange strijd daarover volgen. Terwijl ze feitelijk hetzelfde zien. De betrokken organisaties zijn zich bewust van het probleem, maar nog niet alle hulpverleners zijn in staat om hier in hun verslaglegging rekening mee te houden.

FEIT OF MENING?

**BEKIJK CASUS 9 SLECHTE
COMMUNICATIE**

**CASUS 10 MOEIZAME
COMMUNICATIE**

**BEKIJK CASUS 11 ONJUISTE
VERSLAGLEGGING**

KLIK OP EEN TITEL OM DIRECT
NAAR HET HOOFDSTUK TE GAAN:

> WAT HEB IK IN 2016 GEDAAN?

> WAT IS IN 2016 OPGEVALLEN?

> DE WEG NAAR ECHTE HULP
BLIJFT LANG

> DE WEG NAAR ECHTE HULP IS
MOEIZAAM

> DWANG IS ALLEEN DWANG
ALS ER DWANG OP STAAT

> HUISVESTINGSPROBLEMATIEK
GEZINNEN

> ONDERWIJS EN WAT ER
MEE SAMENHANGT

> VOORUITBLIK OP 2017

DWANG IS ALLEEN DWANG ALS ER DWANG OP STAAT

De Jeugdwet 2015 gaat uit van een systeem waarin kinderen en ouders eerst vrijwillig geholpen worden. Die hulp start in Amsterdam zo laagdrempelig mogelijk, via de Ouder- en Kindteams. Als er meer nodig blijkt komen de gecertificeerde instellingen (Jeugdbescherming, maar er zijn er meer) om de hoek kijken. Deze behoren zoveel mogelijk samen met ouders te kijken naar welke hulp nodig is. Pas als het vrijwillige kader niet meer werkt, kan doorgepaktd worden naar kindbeschermingsmaatregelen, ondertoezichtstelling (OTS), al dan niet met machtiging uithuisplaatsing (MUHP). In de praktijk wordt gewerkt met een nieuw instrument tussen vrijwillig en dwang, namelijk drang. Het lijkt met die drang echter de spuigaten uit te lopen. In plaats van bespreken en overtuigen krijgen ouders een brief dat sprake is van een drangkader en dat zij moeten meewerken met wat de gecertificeerde instelling juist acht voor het kind. Discussie over deze maatregelen – al dan niet voor de kinderrechter – is dan niet meer mogelijk.

**DRANG OF
DWANG?**

**BEKIJK CASUS 12 DRANG IS GEEN
DWANG**

**KLIK OP EEN TITEL OM DIRECT
NAAR HET HOOFDSTUK TE GAAN:**

> WAT HEB IK IN 2016 GEDAAN?

> WAT IS IN 2016 OPGEVALLEN?

> DE WEG NAAR ECHTE HULP
BLIJFT LANG

> DE WEG NAAR ECHTE HULP IS
MOEIZAAM

> DWANG IS ALLEEN DWANG
ALS ER DWANG OP STAAT

> HUISVESTINGSPROBLEMATIEK
GEZINNEN

> ONDERWIJS EN WAT ER
MEE SAMENHANGT

> VOORUITBLIK OP 2017

Vooral bij dakloze gezinnen zie ik te vaak dat kinderen noodgedwongen tijdelijk bij familie worden ondergebracht en dat de hulp aan het gezin als geheel vervolgens stagneert omdat de kinderen veilig zijn. Ouders en kinderen realiseren zich niet dat ze recht hebben om bij elkaar te blijven en dat alleen de kinderrechter mag beoordelen – in het kader van een MUHP – of er reden is de kinderen elders te laten opgroeien.

**WANNEER
MAG IK NAAR
DE RECHTER?**

BEKIJK CASUS 13 INZET VAN DE KINDERRECHTER

KLIK OP EEN TITEL OM DIRECT
NAAR HET HOOFDSTUK TE GAAN:

> WAT HEB IK IN 2016 GEDAAN?

> WAT IS IN 2016 OPGEVALLEN?

> DE WEG NAAR ECHTE HULP
BLIJFT LANG

> DE WEG NAAR ECHTE HULP IS
MOEIZAAM

> DWANG IS ALLEEN DWANG
ALS ER DWANG OP STAAT

> HUISVESTINGSPROBLEMATIEK
GEZINNEN

> ONDERWIJS EN WAT ER
MEE SAMENHANGT

> VOORUITBLIK OP 2017

HUISVESTINGS- PROBLEMATIEK GEZINNEN

Een thema dat in de loop van 2016 steeds belangrijker werd zijn de dakloze gezinnen. Amsterdam hanteert het uitgangspunt dat er geen kind op straat hoort te slapen en dat is mooi. Maar wat te doen met gezinnen met kinderen, die rondzwerven van hotel naar hotel of veel te lang in een opvanglocatie wonen? Idealiter is dit probleem eind 2017 opgelost door het programma Huisvesting Kwetsbare Groepen, met daarbij de kanttekening dat een gezin zonder dak niet per definitie kwetsbaar is.

Een eerder aangekondigd Actieplan naar aanleiding van het [initiatiefvoorstel](#) 'Meer stabiliteit voor kinderen van dakloze gezinnen' (D66, SP, VVD, CDA, Pvd, GL, PvdA, PvdO) lijkt in de tussentijd niet van de grond te komen.

Het is vooral van belang te voorkomen dat gezinnen dakloos worden. De eerste signalen dat er iets mis is zijn vaak klein, als de huur niet meer betaald wordt is het al veel te laat. Het is dus van belang om te zoeken naar eerdere signalen dat een gezin niet meer aan zijn financiële verplichtingen kan voldoen. En vervolgens schuldhulp aan te bieden, op een zodanige manier dat die snel van start gaat en niet alleen vrijblijvend is. Als ouders

er niet aan willen meewerken om hun financiële huishouding op orde te brengen, betekent dat naar mijn mening dat hun kinderen in hun ontwikkeling worden bedreigd en dat er snel een ondertoezichtstelling gevraagd moet worden, met als eerste aanwijzing dat schuldhulpverlening verplicht wordt. Dit, om te voorkomen dat het gezin in korte tijd onherstelbaar diep wegzinkt in een financiële put en uiteindelijk het huis kwijt raakt. Zover is het echter nog lang niet. Het is al mooi dat er voorzichtig samenwerking tot stand komt tussen Jeugdbescherming en schuldhulpverlening. Maar ook OKT's zouden in een vroeg stadium 'verplicht' moeten doorverwijzen naar schuldhulpverlening en schuldhulpverlening zou direct moeten kunnen starten. Het is bovendien voor mij niet te begrijpen dat schuldhulpverlening en een urgentieverklaring om uit de noodopvang te komen alleen mogelijk is bij een stabiel inkomen. Als naar behoren acht wordt geslagen op de beslagvrije voet hoeven financiële problemen immers geen belemmering te zijn om de huur te kunnen betalen.

Als er geen woning meer is wordt inwonen bij ouders of bekenden vaak belemmerd door de kostendelersnorm of door nadelige

**KLIK OP EEN TITEL OM DIRECT
NAAR HET HOOFDSTUK TE GAAN:**

> WAT HEB IK IN 2016 GEDAAN?

> WAT IS IN 2016 OPGEVALLEN?

> DE WEG NAAR ECHTE HULP
BLIJFT LANG

> DE WEG NAAR ECHTE HULP IS
MOEIZAAM

> DWANG IS ALLEEN DWANG
ALS ER DWANG OP STAAT

> HUISVESTINGSPROBLEMATIEK
GEZINNEN

> ONDERWIJS EN WAT ER
MEE SAMENHANGT

> VOORUITBLIK OP 2017

gevolgen voor toeslagen en dergelijke. Als we door vroegtijdige signalering van problemen voor deze gezinnen snellere oplossingen weten

te creëren en we erin slagen hen naar goed-functionerende schuldhulpverlening te geleiden, kan er nog een wereld gewonnen worden. Maar daarvoor moeten we stoppen met denken vanuit de verschillende systemen, en in plaats daarvan die systemen juist gaan gebruiken om signalen op te vangen dat er gevaar dreigt. Gevaar voor de kinderen die buiten hun schuld in een negatieve spiraal worden meegezogen.

Als een gezin zijn huis kwijt raakt wordt er in eerste instantie vaak voor gekozen de kinderen tijdelijk bij familie of schoolvriendjes onder te brengen. Ouders zwerven dan rond of slapen bij weer andere familieleden op de bank. Naarmate die situatie langer duurt krijgen kinderen er meer last van. Een weekje logeren is leuk, maar daarna speelt heimwee naar de eigen ouders op. Ook ouders zonder woning willen hun kinderen een warm thuis geven en vaak gaat het om ouders die wel in staat zijn om hun kinderen op te voeden en te begeleiden. Die kinderen hebben een woonplek bij hun ouders nodig. Zowel ouders als hulpverleners lijken zich er echter niet van bewust dat kinderen in beginsel het recht hebben om bij hun ouders op te groeien, op grond van artikel 8 van het EVRM en artikel 9 van het IVRK. Ik acht het niet aanvaardbaar dat kinderen langer dan strikt noodzakelijk van hun ouders gescheiden worden, alleen maar omdat ze op hun logeeraadres veilig zijn.

EIGEN HAARD IS GOUD WAARD

**BEKIJK CASUS 14 SCHULDPROBLEMATIEK
URGENTIEVERKLARING**

**BEKIJK CASUS 15 WAARBORGING VAN
HURBETALING**

**KLIK OP EEN TITEL OM DIRECT
NAAR HET HOOFDSTUK TE GAAN:**

> WAT HEB IK IN 2016 GEDAAN?

> WAT IS IN 2016 OPGEVALLEN?

> DE WEG NAAR ECHTE HULP
BLIJFT LANG

> DE WEG NAAR ECHTE HULP IS
MOEIZAAM

> DWANG IS ALLEEN DWANG
ALS ER DWANG OP STAAT

> HUISVESTINGSPROBLEMATIEK
GEZINNEN

> ONDERWIJS EN WAT ER
MEE SAMENHANGT

> VOORUITBLIK OP 2017

Deze gezinnen komen vaak niet in aanmerking voor een urgentieverklaring, die voorrang geeft bij het verkrijgen van een sociale huurwoning. Vooral het zelf tijdelijk vinden van een noodoplossing in een andere gemeente wordt afgestraft, doordat dan geen regiobinding meer bestaat. En als er wel urgentie wordt toegekend betekent dat nog niet dat er binnen afzienbare tijd een woning is. Mede hierdoor stagneert de uitstroom uit de noodopvang. Ik zie in de omliggende Metropoolgemeenten vergelijkbare problemen. Maar de regiobinding - die wel regio heet, maar strikt aan de eigen gemeente gebonden is - werkt samenwerking in de Metropool juist tegen doordat gemeenten naar elkaar verwijzen. Inmiddels heeft in april 2017 een conferentie plaatsgevonden met alle bij de ombudsman betrokken Metropoolgemeenten om te bezien hoe dit probleem ook gezamenlijk aangepakt kan worden. In ieder geval behoren zoveel mogelijk kinderen samen met hun ouders een veilige woonplek te hebben.

**HOE PAKKEN
WE DIT AAN?**

**BEKIJK CASUS 16 AFWIJZING URGENTIEAANVRAAG
DOOR REGIOBINDING**

KLIK OP EEN TITEL OM DIRECT
NAAR HET HOOFDSTUK TE GAAN:

> WAT HEB IK IN 2016 GEDAAN?

> WAT IS IN 2016 OPGEVALLEN?

> DE WEG NAAR ECHTE HULP
BLIJFT LANG

> DE WEG NAAR ECHTE HULP IS
MOEIZAAM

> DWANG IS ALLEEN DWANG
ALS ER DWANG OP STAAT

> HUISVESTINGSPROBLEMATIEK
GEZINNEN

> ONDERWIJS EN WAT ER
MEE SAMENHANGT

> VOORUITBLIK OP 2017

ONDERWIJS en wat er mee samenhangt:

Het MBO-onderzoek

Evenals vorig jaar staat de stem van het kind in ons werk centraal. In het MBO-onderzoek (over stage- en andere problemen in het MBO) heb ik de stem van MBO-leerlingen kunnen laten horen. Niet alleen door de bevindingen van het onderzoek naar buiten te brengen, maar vooral door samen met de MBO-scholen en met de gemeente een conferentie met studenten te organiseren. Deze conferentie, de stem van de MBO-student, heeft op 30 november 2016 plaatsgevonden. Ongeveer 100 studenten en 35 docenten van verschillende Amsterdamse MBO-scholen hebben uitgewisseld hoe zij het MBO ervaren en waar ruimte is voor verbetering. De middag eindigde met een talkshow, waarbij de studenten hun aanbevelingen presenteerden.

Deze aanbevelingen zijn inmiddels ook aangeboden aan de Commissie Jeugd en Cultuur, de wethouder en aan de Raden van bestuur/directies van de scholen. Ik zal blijven volgen wat er gebeurt met deze aanbevelingen. Ook blijf ik volgen wat er gebeurt met het rapport van het Center For Children's Rights

Amsterdam betreffende de regelgeving en klachtenprocedures in het MBO. Daarbij zijn ook de aanpassingen in de Wet educatie en beroepsonderwijs van belang, waardoor nu wettelijke eisen aan het klachtrecht worden gesteld. Hier ligt ook een taak voor de (landelijk werkende) Jongeren Organisatie Beroepsonderwijs (JOB). Met klachten en vragen over het MBO in Amsterdam kan je sinds het najaar van 2016 ook terecht bij de Onderwijsconsumentenorganisatie OCO, waar ik nauw mee samenwerk.

KLIK OP EEN TITEL OM DIRECT
NAAR HET HOOFDSTUK TE GAAN:

> WAT HEB IK IN 2016 GEDAAN?

> WAT IS IN 2016 OPGEVALLEN?

> DE WEG NAAR ECHTE HULP
BLIJFT LANG

> DE WEG NAAR ECHTE HULP IS
MOEIZAAM

> DWANG IS ALLEEN DWANG
ALS ER DWANG OP STAAT

> HUISVESTINGSPROBLEMATIEK
GEZINNEN

> ONDERWIJS EN WAT ER
MEE SAMENHANGT

> VOORUITBLIK OP 2017

ONDERWIJS en wat er mee samenhangt:

Vrijwillige ouderbijdrage

In het voorjaar van 2016 bereikten mij verschillende signalen dat kinderen niet op schoolreisje mee mogen, omdat hun ouders de vrijwillige ouderbijdrage niet betalen. Ik vind het niet kunnen dat kinderen op die manier het slachtoffer worden van de keuzes die hun ouders maken. De gemeente is op verschillende manieren bezig dit probleem aan te pakken, bijvoorbeeld door het mogelijk te maken om de ouderbijdrage met de Stadspas te betalen. De basis van het probleem zit echter in Den Haag. Het zijn Haagse regels die bepalen dat ouders niet kunnen worden verplicht om de vrijwillige ouderbijdrage te betalen. Op mijn aandringen heeft de gemeente voor 2017 een Noodfonds ingericht, samen met het Fonds Bijzondere Noden. Met hulp van dit Noodfonds hoeven in 2017 geen kinderen achter te blijven als de rest van de klas in de bus stapt. Bovendien ontstaat door dit Noodfonds beter zicht op het probleem en daarmee op mogelijke oplossingen voor de toekomst. Sommige ouders kunnen het immers echt niet betalen, anderen maken gewoon andere keuzes.

KLIK OP EEN TITEL OM DIRECT
NAAR HET HOOFDSTUK TE GAAN:

> WAT HEB IK IN 2016 GEDAAN?

> WAT IS IN 2016 OPGEVALLEN?

> DE WEG NAAR ECHTE HULP
BLIJFT LANG

> DE WEG NAAR ECHTE HULP IS
MOEIZAAM

> DWANG IS ALLEEN DWANG
ALS ER DWANG OP STAAT

> HUISVESTINGSPROBLEMATIEK
GEZINNEN

> ONDERWIJS EN WAT ER
MEE SAMENHANGT

> VOORUITBLIK OP 2017

ONDERWIJS en wat er mee samenhangt:

Leerlingenvervoer

Op 24 maart 2016 heb ik met belangrijke spelers in het leerlingenvervoer in Amsterdam een brainstormsessie gehouden over oplossingen voor knelpunten waar gezinnen tegenaan lopen, waar het gaat om de toekenning van leerlingenvervoer. Gezinnen kwamen in problemen doordat ze volgens de regels niet in aanmerking kwamen voor leerlingenvervoer, bijvoorbeeld als de gekozen school net niet de dichtstbijzijnde toegankelijke school was. De gemeente leek in dit soort gevallen alleen oog te hebben voor de regels en niet voor het kind.

Tijdens de sessie kwamen meerdere oplossingsrichtingen op tafel en op basis daarvan heb ik een brief met aanbevelingen aan wethouder Kukenheim gestuurd. Naar aanleiding van deze aanbevelingen is Leerlingenvervoer op een andere manier gaan werken. Maatwerk is nu het uitgangspunt en men zoekt actief contact met de Ouder- en kindadviseurs op scholen, de scholen zelf en met het Samenwerkingsverband, waarbij naar het hele gezin wordt gekeken. Er is een nieuwe verordening voorbereid, waarin het strakke afstandscriterium is losgelaten. Bovendien zijn beleidsregels opgesteld, die ook voor ouders duidelijk zijn. Er zijn dan ook na de zomer van 2016 geen nieuwe klachten over leerlingenvervoer bij mij binnengekomen.

KLIK OP EEN TITEL OM DIRECT
NAAR HET HOOFDSTUK TE GAAN:

> WAT HEB IK IN 2016 GEDAAN?

> WAT IS IN 2016 OPGEVALLEN?

> DE WEG NAAR ECHTE HULP
BLIJFT LANG

> DE WEG NAAR ECHTE HULP IS
MOEIZAAM

> DWANG IS ALLEEN DWANG
ALS ER DWANG OP STAAT

> HUISVESTINGSPROBLEMATIEK
GEZINNEN

> ONDERWIJS EN WAT ER
MEE SAMENHANGT

> VOORUITBLIK OP 2017

ONDERWIJS en wat er mee samenhangt:

Passend onderwijs

Het lijkt soms ingewikkeld om de juiste school te vinden. Soms heeft dat te maken met gebrek aan plek. Vaker met onenigheid over wat de juiste plek moet zijn. De Samenwerkingsverbanden (SWV) Primair Onderwijs en Voortgezet Onderwijs kunnen daarbij helpen en doen dat ook, maar een kind moet daar wel eerst terecht komen. Bovendien kan een SWV ook geen ijzer met handen breken: het SWV kan scholen niet dwingen om een stoeltje bij te plaatsen.

Dat scholen niet gedwongen kunnen worden om een stoel bij te plaatsen speelt ook een rol bij de problemen rond matching, de methode waarmee kinderen worden toegelaten tot de brugklas in het middelbaar onderwijs. De keuzes rond matching zijn actief gevolgd door de politiek, ik zie daarbij geen rol voor de kinderombudsman. Wel heb ik er weer op aangedrongen dat er behoorlijke beroepsmogelijkheden komen voor de kinderen en ouders die het aangaat. En is dat helaas in 2017 weer niet gebeurd. Het wordt ouders en kinderen niet makkelijk gemaakt om de weg naar de juiste rechter te vinden. Dit terwijl een uitspraak van het Europese Hof over de aanvaardbaarheid van het matchingsysteem in samenhang met artikel 28 IVRK, het recht van kinderen op onderwijs, zeer welkom zou zijn.

KLIK OP EEN TITEL OM DIRECT
NAAR HET HOOFDSTUK TE GAAN:

> WAT HEB IK IN 2016 GEDAAN?

> WAT IS IN 2016 OPGEVALLEN?

> DE WEG NAAR ECHTE HULP
BLIJFT LANG

> DE WEG NAAR ECHTE HULP IS
MOEIZAAM

> DWANG IS ALLEEN DWANG
ALS ER DWANG OP STAAT

> HUISVESTINGSPROBLEMATIEK
GEZINNEN

> ONDERWIJS EN WAT ER
MEE SAMENHANGT

> VOORUITBLIK OP 2017

VOORUITBLIK OP 2017

Voor 2017 staat een grotere naamsbekendheid van de kinderombudsman op het programma en wil ook ik vaker in gesprek met kinderen zelf. Niet alleen als er al een probleem is, maar juist om te onderkennen wat kinderen in Amsterdam raakt. Op dit moment zijn het vaak ouders die bij mij klagen. Doordat ik kinderen niet wil belasten met de onvrede van hun ouders, spreek ik lang niet alle kinderen zelf. Maar gelukkig maakt whatsapp dat kinderen steeds vaker zelf contact met mij zoeken en praat en chat ik steeds meer rechtstreeks met hen.

Mijn belangrijkste onderwerp voor 2017 zijn de dakloze gezinnen. Hierboven kwam al het voorkómen van dakloosheid aan de orde: we moeten actief op zoek naar vroege signalen dat er iets mis dreigt te gaan. Ik wil daar over verder spreken met woningbouwverenigingen, maar ook met bijvoorbeeld telecombedrijven en de Stadsbank van Lening. Daarnaast is van belang om oplossingen breder te zoeken dan alleen in Amsterdam. Vooral moeders met jonge kinderen vertellen me vaak dat ze zo graag ergens opnieuw willen beginnen, maakt niet uit waar. Dan is het toch te gek dat in andere delen van het land scholen moeten sluiten omdat er te weinig kinderen wonen?! Mogelijk kan Amsterdam een gezinsmakelaar instellen om gezinnen aan een woning elders in het land te helpen. Amsterdam zou de ontvangende gemeente kunnen helpen

met de daaraan verbonden kosten, dat is vele malen goedkoper dan gezinnen jaren in de Amsterdamse opvang houden. Voor dergelijke oplossingen buiten de bekende systemen wil ik me het komend jaar verder inzetten.

Om terug te gaan naar het begin van deze jaarbeschouwing: een gezinsmakelaar kan niet alleen het gezin uit de eerste casus mogelijk verder helpen, maar ook een rol spelen voor 18-/18+ jongeren. Als er een aansprekende opleiding buiten Amsterdam wordt gevonden zou een jongere zomaar bereid kunnen zijn om in de buurt van die opleiding te gaan wonen. Een gezinsmakelaar dus voor iedereen die buiten Amsterdam wil kijken, met actieve hulp van ons eigen Amsterdam.

